

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . 2.—
V opravi prejemov mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Računa
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Inserati:
Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . 15 „
za trikrat . . . 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petstvrsta po 2 v.
Poslano:
enostolpna petstvrsta po 40 v.
Izhaja vsak dan, izvenredno
deluje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uspehi nemških čet v Volhiniji. — Ljuti boji pri Tarnopolu. — Napredovanje Hindenburgove skupine. — Nad 10.000 ujetnikov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 11. septembra. Uradno se poroča:

Naši napadi v Volhiniji napredujejo. Derazno ob Gornem je v naši posesti. Pri Tarnopolu so poizkušali Rusi z močnim naskokom udreti v postojanke zaveznikov. Sovražnik je bil odbit s težkimi izgubami. Bolj južno od tam smo svojo bojno črto ob Seretu pred premočnimi sovražnimi silami vzeli na vrhove od Stripe nazaj. Severnovzhodno in vzhodno od Bužaja je dan mirno potekel. Na vrhovih zahodno od zahodnega Sereta se bije ljuti boj. Vzhodno od izliva Sereta in ob besarabski meji je položaj neizpremenjen.

Na bojišču v Litvi so naše čete vzele z naskokom trdovratno branjeno vas Albo zahodno od Kosova.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 12. septembra 1915. Uradno razglaja:

Naše bojne sile, ki se vojskujejo v Volhiniji, so prekoračile včeraj pri Deražu Gorin in pri Dubnu Ikvo. Ruski napadi pri Tarnopolu so postali ljutejši. Sev.-zah. od mesta se je posrečilo sovražniku, da je vdrl v naše strelske järke in zavzel vas Dolzanko, a nemške sile, ki so prihitele iz sosednjega odseka, so skupno s honvedskimi bataljoni popadle sovražnika na obeh krilih, osvojile nazaj omenjeno vas in vrgle Ruse zopet na njih obmošne postojanke. Sovražne izgube so velike. Odbiti so bili tudi sovražni sunki južnozahodno od Tarnopola. V naših bojnih črtah na vzhodnem bregu Stripe, ob spodnjem Seretu in ob besarabski meji je potekel dan mirno. C. in kr. čete v Litvi so iztrgale sovražniku pri Kosovem ležečo močno utrjeno vas Žkurati.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. septembra. Veliki glavni stan:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

V bojih južnovzhodno od Friedrichstadta in vzhodno od Vilkomjerža smo ujeli zopet 1050 Rusov in zaplenili 4 strojne puške. Na bojni črti med Jezirem in Zelvo (ob Zelvjanki) se Rusi še trdovratno branijo. Naš napad poizkušajo zadržati s protisunkmi močnih sil. Skidel in Niekraže, ki leže severnozahodno od Skidela, so mogli naši končno zavzeti šele ponoči po bojih, ki so se valili sem in tja. Z naskokom je vzeta tudi Ladva ob cesti Skidel — Luno-Vola. Napad na sovražne postojanke ob Zelvjanki napreduje. Železniško križišče Vilika (vzhodno od Vilne) in Lida je bila uspešno obmetavana z bombami po naših zrakoplovih.

Vojna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

Na bojni črti te skupine se nadaljuje z isto ljutostjo boj med cestami Volkovsk — Slonim in Kobrin — Mlodi. Na posameznih mestih je izsiljen prehod čez Zelvjanko. Avstrogrske čete so vzele vas Albo (zahodno od Kosova). Bojujejo se za kolodvor Kosov.

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Mackensena.

Južnovzhodno bojišče.

Položaj je splošno neizpremenjen.

Jugovzhodno bojišče.

Nemške čete armade generala grofa Rothmerja so odbile ljute napade

s težkimi izgubami za sovražnika. Ujelo so nad 300 Rusov.

Najvišje vojno vodstvo.

Berlin, 12. septembra. Veliki glavni stan:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

Na bojni črti med Dvino in Merečem (ob Njemenu) so se na posameznih mestih razvili boji v večjem obsegu. Ujetih je bilo zopet 1800 Rusov in zaplenjenih pet strojnih pušk. Med Jezirjem in Njemenom so trajali trdovratni boji cel dan. Danes zjutraj šele je opustil sovražnik daljni odpor. Sovražnik se zasleduje. Ob Zelvjani so sovražne črte prodirle na več mestih. Sovražnik je izgubil 17 častnikov in 1946 mož, ki smo jih ujeli, in 7 strojnih pušk.

Rusko poročilo od 9. septembra govori o bojih ruske garde severno od Abelega (42 km zahodno od Dvinska); nemške čete tu niso bile udeležene, pač pa so se zapazile ruske garde severozahodno od Vilne; bile so napadene in vržene. O v istem ruskem poročilu omenjeni zmagi dveh ruskih vojakov nad šestimi Nemci se ni nemškemu vojnemu vodstvu nič poročalo.

Armadne čete generalfeldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

V tesnem sodelovanju z desnim krilom vojne skupine generalfeldmaršala pl. Hindenburga so bile vzete sovražne postojanke vzhodno od Zelve. Tudi pri Koželah je bila prekoračena Zelvjanka. Na obeh straneh ceste Bereza—Kartuska—Kosov in Slonim je sovražnik vržen. Vojna skupina je ujela 2759 Rusov in jim vzela 11 strojnih pušk.

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Mackensena.

Naše čete napadajo na obeh straneh železnice, ki vodi v Pinsk. S presenetljivim napadom je bilo vzetih danes ponoči nekaj sprednjih postojank.

Južnovzhodno bojišče.

Nemške čete so odbile nadaljne napade s težkimi izgubami za sovražnika.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

POROČILO RUSKEGA GENERALNEGA ŠTABA.

Dunaj, 10. septembra. (Kor. urad.) Iz vojnega častniškega stana se poroča:

8. septembra. Na bojni črti Riga—Dvinsk je splošno položaj neizpremenjen. Poizkus Nemcev, da bi 7. t. m. prodirali pri postajah Gross—Eckau in Neugut, je bil odbit. Boj ob reki Lavuc se nadaljuje. Naše čete so se oddaljile nekoliko od desnega brega reke, da zasedejo boljša kritja. V smeri proti Dvinsku le mali boji prednjih straž. Na cestah v Vilno nobenih bistvenih izprememb. Na prehode med jeziri pri Novem Trokenju, ki so zasedeni po naših četah, so namerili Nemci ljuti ogenj iz topov s kroglijami, ki so napolnjene z dušljivim plinom. Sovražnik je dne 7. septembra napadel pri trgu Orani. V smeri proti Grodnemu se nadaljujejo trdovratni napadi Nemcev in ob železnici pri kolodvorih Druškenati in Skidel. V zadnje omenjeni smeri smo vrgli sovražnika in smo mu zadali velike izgube ter smo ujeli nekaj dvanajstoric. Južno od Njemena pri Volkavskem ob obeh straneh železnice, ki vodi v Slonim, sovražnik izredno trdovratno napada. Na cestah iz Lucka in Rovno nobene izpremembe. Pri Kremenu in Dubnu smo zasedli nove postojanke ob zgornjem teku rek Ikva in Gorin.

V Galiciji smo 7. t. m. dosegli pri Tarnopolu velik uspeh nad Nemci. Kakor poročajo ujetniki, so se pripravljale tri

gardne divizije in 48. nemška rezervna divizija ojačeni z neko avstrijsko brigado in z mnogimi težkimi topovi več dni živahno na odločilen napad, ki je bil določen dne 8. t. m. Naše čete so prehitile sovražnika in so pričele po trdovratnih bojih ob reki Doljanka napadati. Zvečer 7. septembra so bili Nemci popolnoma premagani. Po poročilih naših čet je pa otvoril sovražnik topniški ogenj, ki je bil izredno ljut. Le nezmožnost, da bi bili mogli odgovorjati z isto ljutostjo, je povzročila, da nismo izrabili doseženega uspeha. Poleg strašnih izgub mrtvih in ranjenih so izgubili Nemci nad 300 častnikov in 8000 mož, ki smo jih ujeli. Vzeli smo jim tudi 30 topov, med njimi 14 težkih, veliko strojnih pušk, municijskih voz in drugega vojnega plena.

Po kratkem zasledovanju so zavzele naše čete zopet svoje prejšnje postojanke ob Seretu. Ko se je poročalo carju o sovražniku zadanem porazu, je zapovedal, naj se našim hrabrim četam izrazi njegovo veselje in zahvala na doseženem uspehu in na sovražniku zadanem izgubam. Bolj južno od tam smo vrgli sovražnika 7. t. mes. iz cele vrste vasi in smo ujeli nad 40 častnikov in — do zdaj — 2500 vojakov, zaplenili smo 3 topove in približno 10 strojnih pušk. Med Dnjestrom in levim bregom spodnjega Sereta so 7. septembra pri vasi Vonjatino napadli Avstrijci. Napad nekega našega bataljona na krilo je ustavil sovražno prodiranje. Vzeli smo Avstrijcem 11 častnikov in nad 1000 mož in nekaj strojnih pušk. Srečen odhod naših armad iz neke težavne postojanke in iz naprej potisnjene po sovražniku obkoljenega bojišča ob Visli pričinja roditi dogodke, ki se kažejo zdaj še v delnih uspehih.

× × ×

Wolffov urad je glede na navedeno rusko poročilo z 8. t. m. objavil:

Uradno rusko poročilo z 8. t. m. obsega dogodke, ki jih je popisalo nemško dnevno povelje 8. t. m. Rusko poročilo je, kar mora pri površni presoji izpoznati vsak strokovnjak, prosto izmišljeno s prozornim namenom, da slavi prevzetje vrhovnega poveljstva po carju z izmišljenimi uspehi.

Petrograd, 10. septembra. Včerajšnje poročilo generalnega štaba:

Okoli Rige in Jakobovega nobene bistvene izpremembe. Med Jakobovim in reko Danolse boji s staro trdovratnostjo. Nemci se ne morejo ustavljati proti našim bajonetnim protinapadom. S celo vrsto napadov nas sovražnik menda hoče vreti na desni breg Doine. Na cestah v Vilno je položaj v splošnem neizpremenjen. Sovražnik dela močne zakope. V južnozahodni smeri od Grodna pri Skidlu in ob levem bregu Njemena pri izlivu rečice Ros so naše čete 8. septembra z ljutimi boji ustavile sovražno ofenzivo, da mu prizadenejo izgub. Posebno ljuto napada sovražnik našo fronto pri Skidlu. Svoje umikanje izvršujemo popolnoma po načrtu in zdaj pa zdaj delamo protinapade, tako pri Kochewu zahodno od Skidla Nemci beže. Med Njemenom in Pripjetom se naše čete umikajo v ozemlje med reko Selvjanko in trgov Rožani. Na levem bregu Pripjeta smo na cesti iz Kamenkaširskega v Pinsk ustavili krepko ofenzivo sovražne pehote in konjenice. Na cestah v Rowno so naše čete 8. sept. po boju z znatnimi sovražnimi četami, ki so prodirale ob železnici Olyka—Klevan, ustavile njihovo prodiranje v postojankah severno od rek Stubel in Ikwa.

Ob Seretu, južno od Trembolovke se naša ofenziva vedno bolj razvija in 7. smo imeli uspeh, ki je enak onemu pri Tarnopolu. Ujeli smo 150 častnikov in 7000 mož, tri topove in 36 strojnih pušk. Naše izgube so bile neznatne. 8. septembra zvečer se je sovražnik naglo umaknil; naše čete so ga zasledovale do onstran Strype. Naš skupen uspeh na celi fronti ob Seretu znaša od 3. septembra dalje 383 častnikov, nad 17.000 mož, 14 težkih in 19 lahkih topov, 66 strojnih pušk in 15 municijskih voz. Naše armade izryšujejo svoje

gibanje po načrtu splošno trdno in odločno in imajo polno upanja v bodočnost. Z nami zvesto zvezana francoska armada že 14 dni s strahovito silovitostjo obstreljuje nemško fronto.

NAŠ CESAR SI PUSTIL O ZAVZETJU BREST - LITOVskega NATANČNO POROČATI.

Dunaj, 11. septembra. Divizionar v zboru generala pehote pl. Arz, podmaršal Kestranek, je bil včeraj zaslisan pri cesarju v avdienci. Cesar si je pustil po generalu natančno poročati o zavzetju Brest-Litovskega. General Kestranek je bil radi svoje hrabrosti in za previdno vodstvo svojih čet že večkrat odlikovan.

SNEG V GALICIJI.

Vojni poročevalci poročajo 11. t. m.: V vzhodni Galiciji se je vreme presukalo in je nastalo pravo zimsko vreme. Marsikje je že zapadel sneg. Sedmograški honvedi prodirajo tako, da kar pometajo s sovražnikom. Pri Tarnopolu in pri Trembovli se ljuto bijejo. Rusi so odprli zatvornice prekopa Dnjepr—Bug, da bi bili poplavlili pokrajino in onemogočili našim četam prodiranje po cestah, a tudi to ne zavira našega prodiranja. S svojim trdovratnim odporom hočejo Rusi pridobiti na času, da spravijo na varno skozi močvirje svoje topove in vozove.

GALIŠKO NAMESTNIŠTVO SE PRESILILO V LVOV.

Dunaj. »Politische Nachrichten« poročajo, da se preseli gališko namestništvo v kratkem iz Bjale v Lvov.

ZASLEDOVANJU RUSOV PROTI PINSKU.

Jablon, 11. septembra. Sovražnika, ki se umika čez močvirja proti Pinsku, krepko zasledujejo. Poizkušal je na več mestih ustaviti naše hitro prodiranje, a v ljutih bojih je bil vržen iz vseh svojih postojank. Tu se že kažejo jenski znaki. Dopoldne še sije sonce, popoldne dežuje in pokrajino pokriva gosta megla. Od dne do dne se vedno bolj jasno kaže, da so trajni neuspehi zlomili sovražno moralno silo. Zdj razvija svoj zadnji odpor, da reši z zadnjimi silami tren in artiljerijo iz močvirja.

ALEKSEJEV PRIČAKUJE BOLJŠIH POROČIL.

Berlin. Načelnik generalnega štaba Aleksejev je vprašal člana dume Demidova, kaj naj sporoči armadi v imenu dume. Demidov je odgovoril: Sklep, da naj se vojskuje do zmagovitega konca. Aleksejev je nato odgovoril, da je minul najnevarnejši trenutek na ruskem bojišču in da se smejo zdaj pričakovati boljša poročila.

GENERAL RUSKI GENERALNI POBOČNIK.

Budimpešta. »Az Est« poroča iz Bukarešta: Listi poročajo iz Petrograda, da je imenoval car generala Ruskega za svojega generalnega pobočnika. Na ta način prikrivajo, da je general Ruski vrhovni poveljnik ruske armade. Kot generalni pobočnik bo bival general Ruski trajno v glavnem stanu.

PRED RIGO.

Curih. »Matin« poroča iz Petrograda: Nemci drže vse ozemlje med Linderjem in Friedrichstadtom. Čez Dvino še niso pričeli graditi mostov, vsled česar se Riga še ne nahaja v neposredni nevarnosti.

CARJEVA NEVARNA IGRA.

Stockholm. »Goeteborger Handelsblad« razpravlja o prevzetju poveljstva po carju. List vprašuje, kaj bi se zgodilo, če se car na novem svojem mestu uvede z velikim porazom. Car igra jako nevarno igro, a ni mogel postopati drugače. V Rusiji so mogoče največje prekucije, a tudi nenadoma sklenjen mir.

BEG V MOSKVO.

Stockholm. »Novo Vreme« poroča: Na cesti iz Varšave v Moskvo se vane nepregledne vrste karavan, ki štejejo vsaj 60.000 beguncev. Mesto Kijev je z bežuno

tako poplavljeni, da se je prebivalstvo pomnožilo nad pol milijona.

POGAJANJA RUSKE VLADE Z VEČINO RUSKE DUME.

Kodanj, 11. septembra. (Kor. urad.) »Berlinske Tidende« poroča iz Petrograda: Ministrski svet je zboroval, da zavzame stališče glede na napredni delovni načrt dume. Vlada se v kratkem namerava pričeti pogajati z voditelji dumine večine. Trdi se, da so se o nekaterih vprašanjih že pobotali, a da se vzdržujejo zahteve glede na temeljito preosnovo vlade. Strujo, ki to zahteva, vodita petrogradski in moskovski župan.

London, 11. septembra. (Kor. urad.) »Daily Telegraph« poroča iz Petrograda o konferenci ministrov z zastopniki dumine večine. Posvetovanje je bilo zelo burno in je trajalo do polnoči. Proti koncu je zmagala spravljivost. Ministri so obljubili, da bodo poročali o željah dumine večine na višjem mestu. Ni se bati, da bi notranja kriza vplivala na odločnost vojskovanja. Večina dume marveč zahteva, naj se vojska krepko nadaljuje.

VEČINA DUME NI IZPREMENILA GOREMIKINOVEGA MINISTRSTVA.

London, 11. septembra. (Kor. ur.) »Morningpost« poroča iz Petrograda. Zelo se dela na izpremembo Goremikinovega ministrstva, da bi se izstrebili iz vlade nazadnjaški ministri. Ustanovila se je nova »reformna stranka«, ki tvori večino v dumi in v državnem zboru. Vpliv stranke je že tako velik, da je ministrstvo določilo 5 ministrov za pogajanja z voditelji stranke. Če reformna stranka prodré s svojimi željami, nadomesti Goremikina kot min. predsednik Krivošein, Sazonov pa ostane zunanji minister. Predsednik organizacije zemstev, knez Lvov bi naj postal notranji, moskovski župan Konovalov trgovinski in Singanev, finančni minister.

SPORI V RUSIJI.

Petrograd, 12. septembra. »Rječ« poroča: V vladnih krogih se trdi, da vlada odklanja želje moskovske uprave in uprav drugih mest o sestavi takozvanega zaupnega ministrstva in da je pograjala moskovske organizacije, ko so izrazile take želje. »Rječ« grozi desnici in časopisu najtežje posledice, ako ne opusti nasprotstva proti svobodoljubnim odredbam, ki so potrebne za obrambo dežele. V članku z nadpisom »Obupen klic z dežele« opisuje »Rječ« zdraženo zatiranje, ki mu je od strani vlade podvrženo prebivalstvo na deželi osobito z ozirom na zatiranje časopisja. Zemstvom je naravnost prepovedano, da bi smeli javno poročati o dogodkih na bojišču.

× × ×

DRAMATIČNI PRIZORI MED CARJEM IN VELIKIM KNEZOM.

Stockholm, 10. septembra. Kakor se sedaj izve, so se po prihodu carja v ruski glavni stan odigrali viharji prizori med carjem in velikim knezom Nikolajevičem. Veliki knez se je prvotno branil podpisati dnevno povelje četam, katero je car prinesel s seboj. Car je že prej po padcu Novega Georgievskaja opozoril velikega kneza, da je nujno potrebna izprememba v vrhovnem poveljstvu. Takrat je veliki knez odločno odklonil sploh razpravljati o tej točki. Car je večkrat zahteval od velikega kneza, naj pride v Petrograd, da bi podal pojasnila o raznih stvareh, ki so zelo mučno vplivale na častniške in dvorne kroge. Tudi to je veliki knez odklonil. Ko je car zadnji pot dobil tak odgovor, se je izrazil, da bo Nikolajevič še obžaloval, da sili carja, da mora priti k velikemu knezu. General Ruski je imel pred odhodom carja z njim daljši razgovor. General je izjavil, da je bil vedno proti karpatski vojski, ki je korenina nesreče za Rusijo, da pa je veliki knez enostavno zavrnél njegove nasvete, dokler se ni sam umaknil. Tudi general Rennenkampf je nedolžen, ker se je mazurska bitka bila na povečanje velikega kneza. Car je nato pozval velikega kneza na odgovor, v sled česar se je ta zelo razburil. Ko se je car izrazil, da bo postavil generala Ruskega na čelo čet, je veliki knez izjavil, da v tem slučaju ne jamči za ničesar. Nato so sklenili kompromis, da car sam prevzame vrhovno vodstvo. Car in veliki knez sta se ločila spravljena.

KAKO JE ODPOTOVAL VELIKI KNEZ NIKOLAJ V KAVKAZ.

Rotterdam, 11. septembra. Nekoliko prej, preden se je bil odpeljal veliki knez Nikolaj Nikolajevič v Kavkaz, se je pripeljal na kolodvor tudi načelnik generalnega štaba Aleksejev. Došel je nato tudi car v spremstvu dvornega mojstra. S carjem se je poslovil veliki knez šele v železniškem vozu. Veliki knez je oblastim prepovedal vsako oficalno slovo.

Köln. »Kölnische Volksztg.« poroča: »Secolo« izvaja, da je veliki knez Nikolaj

padel, ker so mu očitali, da je opustošil Poljsko.

URADNE POIZVEDBE O OPUSTOŠENJH V TARNOVSKEM OKRAJU.

Krakov, 9. septembra. »Głos Narodu« posnema iz uradnega poročila o ruskih opustošenjih v tarnovskem okraju tekom bojev od novembra do maja: Od 85 vasi v okraju jih je bilo 77 popolnoma ali pa deloma opustošeni. Ob Dunajcu je večina krajev uničenih. Popolnoma porušeni je bilo 1256 hiš in 4503 gospodarska poslopja. Skupna škoda znaša približno 7 milijonov kron. Oblasti so sklenile pomagati prebivalstvu na ta način, da se mu dajo na razpolago primerne množine lesa iz gozdov kneza Sanguszkó vitezja pl. Dolanskega in iz karpatskih gozdov, da si more zgraditi zasilna lesena bivališča in ne bo prisiljeno še dalje prebivati v podzemskih duplinah in jamah. Barake se napravijo po enotnem načinu ter bodo imele po eno sobo s kuhinjo in pa hlev. Za vsaki dve kmečki družini se napravi po en skedenj.

SIMPATIJE ANGLEŠKEGA KRALJA RUSKI ARMADI.

Stockholm, 10. septembra. Uradni »Ruski Invalid« 7. t. m. objavlja povelje ruskega vrhovnega poveljnika, ki izvaja: Ruski vojni minister je srečen, ker je angleški kralj Jurij po lordu Kitchenerju naznanil, da sledi z največjo pozornostjo podjetju ruske armade in da ga veseli odpor ruskih vojev nasproti strašnim udarcem združenega sovražnika. Kralj izraža tople simpatije in občudovanje ruski armadi in prosi, naj se to naznani vsakemu posameznemu možu ruske armade.

× × ×

MARŠBATALJONI BREZ ZASTAV NA BOJIŠČE.

Budimpešta. »A Nap« poroča: Vojno vodstvo je ukazalo, naj odrinejo odsele maršbataljoni brez zastav na bojišče, da se otežkoči vohunstvo.

USTANOVITEV VELIKE VARŠAVE.

Varšava. Ustanovil se je odbor zastopnikov mestnega zastopa in občinskih zastopov okoličanskih občin, da se posvetuje o ustanovitvi »Velike Varšave«. Z Varšavo nameravajo združiti tudi vsa predmestja, ki se nahajajo v notranji črti utrdb. Če se to izvede, bi štel mesto nad en milijon prebivalcev.

× × ×

RUSI SE POSTE IN MOLIJU.

Petrograd, 11. septembra. (Kor. urad.) Petrogradska brzojavna agentura poroča: Danes je bil končan večdnevni post, ki je bil odrejen za srečen izid vojske. Pred Izakovo katedralo je bila božja služba, ki se jo je udeležilo 10.000 oseb. Slovesno službo božjo so priredile vse ruske župne cerkve in angleška cerkev.

RUSKI GLAVNI STAN NA KOLESIH.

Lugano, 12. septembra. »Secolo« poroča iz Petrograda, da je ruski glavni stan že od začetka vojske nastanjen v železniškem vlaku. V vlaku je tudi cerkev.

× × ×

NEPOTREBNA SKRB RUSOV ZA JUGOSLOVANE.

Dunaj, 12. septembra. (K. u.) Iz vojne- ga časnikaškega stana se poroča: S kakšnimi smešnimi lažmi izvaja rusko časopisje svoje sovraštvo nasproti Avstriji, dokazuje »Rusko Slovo« dne 24. avgusta. Po daljšem jadikovanju o namišljenem zatiranju jugoslovanskega prebivalstva v obeh državah monarhije in po pritožbi, da podpihujejo med Jugoslavlani sovraštvo proti Italijanom z vsemi sredstvi, trdi list: Utrjevati so pričeli nekaj jugoslovanskih mest (Dubrovnik in Gruz) zato, da bi jih zato obstreljevali. Jugoslavlani upajo, da se Lahi ne ujamajo v nastavljeni jast in da teh srbskemu narodu tako dragih mest ne uničijo. Take nesmiselne izmišljotine, kakršna je ta trditev, od zdaj niti rusko časopisje ni izvirilo. Ravno tako notorično je, da sta Dobrovnik in Gruz neutrjena, kakor bi bila notorična blaznost, če bi se ne gradile utrdb v varstvo dežele, marveč iz zlobe proti lastnemu prebivalstvu.

× × ×

POLOŽAJ RUSKE ARMADE.

Krakov, 9. septembra. »Nowa Reforma« poroča: Začetkom majske ofenzive zaveznikov je ruska armada štela tri milijone oboroženih vojakov, od teh je bilo ujetih 1.200.000, 300.000 mrtvih in ranjenih, druga polovica pa je vsled neprestanih neuspehov in umikanja demoralizirana. Brez pretiravanja se more tedaj reči, da ruska majska armada sploh ne prihaja v poštev. Poraba vojnega materiala je še večja. Začetkom vojske je imela Rusija 12.000 topov, od katerih so jih zavezniki do danes uplenili 9000. Dopolnitve tekom

vojske, vključivši japonske topove, znašajo 3000 topov, tako da ima Rusija tačas k večjemu 6000 topov, ki so pa večinoma izrabljeni. Ruske izgube na strojni puškah so ogromne. Enako strašne so ruske izgube na častnikih. Od 80.000 mož častniškega zbora jih je 25.000 v ujetništvu; ravno toliko je mrtvih ali za boj nesposobnih. Ostalih 30.000 častnikov niti od daleč ne zadošča. Ker je dopolnitev častniškega zbora nemogoča, ne more Rusija začeti nobene ofenzive. Ondi stavijo vse svoje nade na premaganje Dardanel. Vendar bi prosta vožnja skozi morske ožine Rusiji ne pomagala popolnoma. Četverospornazumne velesile niso v položaju, da bi poslale Rusiji kaj svojih čet in municije, imajo komaj vsaka zase. Amerika je že dosegla višek svoje zmoglosti v produkciji municije in drugih vojnih potrebščin za Anglijo,

Francijo in Italijo. Še bolj razširiti vojno industrijo z ozirom na kratkotrajnost vojske pač ne kaže, razen če bi se vojni izdelki posebno drago plačevali. Med tem se pa strateški položaj ruske armade očitno vedno bolj slabša. Severni del pri Brestu Litovskem razcepljene ruske armade se potiska nazaj proti Baltiškemu morju, južni del pa proti Črnemu morju. Pri tem je južni del ogrožen od strani s prodiranjem pri Lucku, severni pa s prodiranjem proti Vilni in Dvinsku. Klin pri Brestu Litovskem se vedno bolj razpira. Tudi če bi se Rusom posrečilo zadržati ofenzivo zaveznikov, bi se morali umakniti za Dvino in Dnjepr, da dosežejo pogoje za brambo. Ruska ofenziva je izključena, ker v prostoru Dvina in Dnjepra ter Bug—Zbruz ni zadostnih železniških in cestnih zvez.

Kolikor napadov — toliko porazov. — En sam laški polk izgubil 1000 mož. — Vse postojanke ostale v naših rokah.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 11. septembra. Uradno se poroča:

Po daljšem času je sovražna artiljerija razvila včeraj vnovič zopet živahnije delovanje na celi pomorski bojni črti. Danes ponoči je sovražna pehota podvela napad na južnovzhodni odsek Dobrdoške planote na bojni črti Vermeljani — hrib Kosič. Italijani, ki so bili sprejeti s presenetljivim ognjem metalcev min, so se valili v svoja kritja nazaj.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 12. septembra. Uradno se poroča:

Kakor se je pričakovalo, je došlo včeraj na primorski bojni črti, in sicer posebno v severnem odseku do cele vrste večjih bojev, ki so se vsi končali s popolnim neuspehom za Italijane. V Bovški dolini zopet podvzeti sovražni pehotni napad sploh ni prodrl naprej. Nasproti Jablonice je pri silili naš oženj sovražnika, da je moral bežati. Ravnotako so bili odbiti napadalni poizkusi italijanskih oddelkov, ki so se bili vgnézili južno od Javorčka. V ozemlju Vrščica je cel dan divjal boj hujše kot kdaj prej. Tu je odbila šentpolitska deželna bramba z izkušeno hrabrostjo sovražni napad. Vse postojanke so zopet ostale trdno v naših rokah; njih predpolje je pokrito z mrtvimi Italijani. Pred tolimskim območjem je stal južni del zopet pod močnejšim ognjem iz topov. Kakor se je zdaj izkazalo, se je na strani sovražnika udeležila napada dne 9. septembra 7. pehotna divizija, neka skupina alpincev in dva bersaljerska bataljona. Italijanski pešpolk št. 25 sam je izgubil ob tej priliki približno 1000 mož. V Dobrdoškem odseku je bilo kakor vedno odbitih več sovražnih sunkov na naprej štrleči del visoke planote.

Na tirolski bojni črti so napadli Italijani včeraj popoldne in danes v prostoru zahodno od Monte Piano s skupinami do enega bataljona naše postojanke v dolini Popera in v ozemlju Christallo. Napadali so brezuspešno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 9. septembra. Včerajšnje uradno poročilo: Na fronti na južnem Tirolskem je sovražnik streljal samo s topovi, katerim so naše baterije odgovarjale z učinkom. S smelim poizvedovanjem proti sovražnim utrdbam v zgornji dolini Cordevole smo dognali, da je naš oženj povzročil veliko škodo na utrdbi Corte in v elektrarni v Resnazu.

V bovški kotlini je naša artiljerija prisilila k umikanju sovražno kolono, ki je hotela prodirati od Predila proti Bovcu; napadli in razpršili smo tudi drugo sovražno kolono, ki se je pomikala od sirarske kočje (Kashütte) vzhodno od Predila proti slednjemu.

Na Krasu se ni dogodilo nič posebnega. Sovražnik je vrgel obilo bomb na ladjedelnico v Tržiču in je povzročil požar. Nato je z običajnim ognjem poizkušal preprečiti naša pomožna dela, kar se mu pa ni posrečilo. Včeraj zjutraj je naše letalo obstreljevalo železniško postajo Kljuže, vzhodno od Sv. Lucije, in jo je večkrat zadelo; poškodovalo je tudi nek most čez Bačo.

(Kljuže, vasica pod Podmelcem. Op. uredn.)

Rim, 10. septembra. Uradno poročilo:

Na celi fronti so se nadaljevali mali pa važni boji, povzročeni z ofenzivo naših poizvedovalnih čet ali vsled napadalnih poizkusov sovražnika, ki je zlasti ponoči nastopal proti našim naprej potisnjenim postojankam. Pogum in vztrajnost naših čet pri ofenzivi, njihova gibčna pozornost in trdovraten odpor v defenzivi so te boje privedli do ločili v našo korist. Ravno tako je bilo v bojih na Naglerspitze (3248 m), v zgornji dolini Veetlin, na Malgi Valpiana, v Vale Calamento (suganska dolina) in v dolinah Sentivella in Sexten, kjer smo vzeli eno opazovališče in na prelazu Plöcken razdrli z oklepom zavarovano postojanko. 9. sept. zjutraj je sovražnik severno od Monte Creguedul in proti zavzetemu vrhu Katzstein in v dolini Jezernice (Zilica) podvzel zelo krepak sunek. Po trajni artiljerijski pripravi so sovražni oddelki s številnimi strojnimi puškami odločno napadli naše postojanke, pa smo jih odbili.

Na Krasu se je moral sovražnik vsled spretnega prodiranja naših nekoliko umakniti nazaj, kar ga je stalo nekaj orožja, streliva in drugega vojnega materiala. Tudi včeraj smo na pobočju gore Sv. Mihaela dobili nekaj sto avstrijskih pušk, materiala za telefone in drugih predmetov. — Sovražni letalci poizkušajo še zdaj pa zdaj nenadne vpade. 9. sept. so obmetavali z bombami San Giorgio, Gagni di Sella v dolini Maggio, Brento in Gradež. Pa brez škode.

× × ×

Odrešeni iredentovci.

Dunaj, 12. septembra. (Kor. ur.) Iz vojnega časnikaškega stana se poroča: Iz Švice se poroča: Od tistih avstrijskih iredentovcev, ki so pobegnili ob izbruhu vojske v Italijo, jih je zopet veliko, ki razpolagajo s sredstvi, obrnilo deželi hrbet in so se preselili v Švico. Če bi bili namreč ostali v Italiji, bi bili prisiljeni vstopiti v laško armado. Iredentovski junaki so prišli tako z dežja pod kap.

Nevtralna sodba o Italiji.

Curih. Rimski sotrudnik »Züricher Post« opisuje 2. t. m. položaj v Rimu. Pred vsem beleži veliko draginjo, ki vlada v Rimu in izvaja dalje: Draginjo povzroča pri marsikaterih stvareh preprečena trgovina z inozemstvom (osobito s sovražnim). Italija uvideva šele zdaj, da industrija v deželi še ni razvita, dobro je, ker izkušajo nastale vrzeli izpopolniti. Italija se zdaj vojskuje tudi za svojo industrijsko samostojnost. V notranji politiki se nič ne gane. Ne more se dvomiti, da so vse stranke složne. Če se bo novembra v zbornici kaj tožilo, bo šlo le za gospodarske pritožbe. Vse sodi zdaj, da je bila Italija na vojsko prisiljena. Pesimizem se nikjer ne pojavlja. Tudi novo vojsko s Turčijo je javnost sprejela mirno.

Zračni napad na italijansko letališče.

Lugano, 11. septembra. Cadorna poroča: Neko avstrijsko letalno brodoge je ob Soči obstreljevalo ondotno letališče. Vrgli so 40 bomb. Med povratkom so sovražni letalci obstreljevali tudi laški tabor. Ubiti so bili trije vojaki.

Patruljski boji.

Dunaj, 11. septembra. Iz vojnega časnikaškega stana se poroča: Pri San Martino di Castrozza sta bila včeraj dva patroljska boja, ki sta izpadla uspešno za nas. Južnozahodno od Kreuzberga se je izjalovil načrtoma izvedeni patroljski napad na Rotwandspitze.

Neutemeljena italijanska pritožba.

Dunaj, 12. septembra. (Kor. ur.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: »Agenzia Stefani« je nedavno objavila besedilo raporta divizijskega poveljnika v Cadore svojemu zbornemu poveljniku, češ da so Avstrijci kraj Livinalonga in ondoto bolnišnico za starce in otroke barbarično obstreljevali in porušili. Po tem poročilu je bil kraj obstreljevan 18. avgusta; takrat se bolnišnica ni obstreljevala. Drugo jutro šele so namerili ogenj na bolnišnico — veliko približno 400 metrov južno-vzhodno od kraja na samotni ležeče poslopje — ubita je bila ena ženska in en otrok, tri osebe so bile ranjene. Na to barbarško dejanje so odgovorili Italijani z obstreljevanje krajev Varda in Arabba.

Glede na to italijansko poročilo se mora najodločnejše opozarjati, da naše vojskovanje najnatančneje upošteva določila mednarodnega prava. Da se je to nameravalo tudi v tem slučaju, dokazuje po sovražniku priznano dejstvo, da se je med obstreljevanjem 18. avgusta oziralo na bolnišnico, ki ni bila poškodovana. Če se je pozneje nameril ogenj na to poslopje, so bili merodajni taktni razlogi. Očividno se je sovražnik skrival za poslopje ali se je pa opiral nanj in se je moralo tudi soditi, da se tako izpostavljen poslopje pravočasno izprazni.

Naši vojaki berejo Cadornova poročila.

Iz Inomosta poročajo, da avstrijsko vrhovno poveljstvo že nekaj dni vajakom na južnozahodni fronti daje čitati Cadornova poročila, kar zelo ugodno vpliva na razpoloženje vojakov. Na fronti, kjer poznajo resnico, vzbujajo laška poročila o vremenu in zmagah veselost.

Laški strah pred našimi puškami.

Dunaj, 12. septembra. (K. u.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: »Tiratore Italiano« poroča: Zaplenila se je neka avstrijska puška, preskrbljena z optičnim aparatom na cevi, ki omogoči s sistemom leč, da se na širokem polju določena točka vizirju tako približa, da jo lahko zadenejo. S to novo hudobijo nam sovražniki pred vsem postrele častnike. Mi se ne poslužujemo teh in tudi ne drugih nebojnih orožij, kakor dušljivih plinovih bomb in puškinih eksplozivnih krogel. V okviru mednarodnega prava moremo to vračati le z ustanovitvijo posebne izborne strelske skupine v vsaki četni, ki ji je poverjena naloga, da strelja na častnike in na letala, če se pojavijo. — Italijanski list, ki mu je ostalo pridržano, da je gledalni pripomoček za dolge daljave splošno običajen merilni daljnogled uvrstil v vrsto nedopustnih vojnih sredstev, je namenoma ali pa iz nevednosti prezrl, da se s takim daljnogledom pač lahko meri na večje daljave, a da ne nadomesti vedno enakega stresenja in predvsem nemirne roke. Merilni daljnogled prepovedati kot neprimer- no vojno sredstvo, bi dosledno tudi dovedlo do prepovedi očal in da raznovrstnost vida posameznih strelcev nasprotuje določilom mednarodnega prava. Zgodi se, da smatrajo divji narodi optični instrument za vragovo delo, med kulturnimi narodi je pa ostal ta nazor Italijanom.

Padli laški častniki.

Lugano, 11. septembra. (K. u.) Podpolkovnik pehote Romano Romani iz Reggi, pehotni major Francesco di Palma iz Cosenze in višji štabni zdravnik Cittolini so padli.

Tržaški poslanci v laški zbornici.

Milanski »Secolo« poroča, da so pri gradnji nove zbornice palače delo ustavili, ker je treba pripraviti sedeže za nove tržaške in istrske poslance.

Laški vojaki prodajajo čevlje.

Berlin, 11. septembra. V zadnjih časih se zelo množe slučaj, da prodajajo laški vojaki svojo obleko in čevlje starinarjem. Mnogo laških civilistov nosi popolnoma vojaške čevlje. To postopanje povzroča povsod največje vznemirjenje.

Lopovi so si povsod enaki.

Chiasso, 11. septembra. Turinska »Stampa« poroča: V Florenci so zaprli dva dobavitelja armade, kjer sta dobavljala dolgo časa škornje s podplati iz papirja. Zaplenjenih je bilo 1500 parov škorenj.

Dušno pastirstvo po boju.

»Kath. Kirchenzeitung« priobčuje iz pisma tirolskega črnovojniškega kurata Matije Ortnerja naslednji pretresljiv opis:

»Včeraj so se mi korenjaki zopet krepko bili. Trinajst ur sem bil na bojišču. Naši topovi in strojne puške so strašno delovali. Italijani so se bili vrgli popolnoma z veliko premočjo na neko postojanko v osredju.

Kakor hitro so odnesli moje maloštevilne ranjence, sem šel k sovražniku, kateremu je bilo umikanje odrezano po naši artiljeriji. Kaj takega še nisem bil nikdar doživel. Ko so me Italijani zagledali, so me vsi klicali: Padre, mio padre — prote —! Vsakemu naj bi

bil najprej podelil sv. zakramente. Hiti sem iskati tistih, ki so ležali raztrgani po tleh; mestoma so bila telesa tako na gosto nakopičena, da sem moral stopati preko njih. Drugi so se plazili ali mi šepetali nasproti ali pa za menoj; častniški sluge so me hitro vodili k umirajočim kapitanom, zdravi so mi v šotornih plahtah prinašali prestreljene. Podelil sem 348 sv. olj, mnogi so mi umrli med sv. opravilom. »Vsi smo katoličani!« so klicali.

Tri ure sem bil kot Avstrijec med sovražniki, ki so se že smatrali za ujetnike, na umikanje niso mogli nič več misliti, naša artiljerija jim je je onemogočala. Vojaki so se drenjali krog mene: »Reši nas, očče, reši nas pred topovi!« Vsi so hoteli poljubiti moj križ, me objeti; poljubovali so mi roke in kleli topove. Pozval sem jih, naj ranjene tovariše neso preko strelskih jarkov v naš tabor in tako je bila pomoč hitro preskrbljena. Pozno popoldne sem prišel v naš tabor. Ujetniki so me radostno pozdravljali, kjer so me videli.

Laški ministrski svet.

Rim, 10. septembra. (K. u.) Včerajšnji ministrski svet je po uradnem obvestilu rešil mnogo upravnih zadev in se danes nadaljuje. Določil je komisijo pod Barzilajevim predsedstvom, ki naj ozemlje, ki jih namerava »rešiti«, polagoma posreduje italijanske postavbe in naprave in, ki naj tvori vez med krajnimi upravami in državno vlado. Glede na balkanski položaj je ministrski svet sprejel na znanje Sonninoovo poročilo, ki je izjavil, da je

Kje se bo odločilo?

»Nowa Reforma« piše: Očividno je, da so vevlasti sporazuma že porazene. S porazom Rusije je že zapečaten poraz sporazuma. Vsled pomanjkanja železnice, oficirjev in vojnega materiala je Rusija popolnoma nesposobna za novo ofenzivo. Angleži in Francozi niso mogli nič opraviti proti Nemčiji, ko je bila ruska armada glavna opora sporazuma, še na višku svoje moči. Še manj morejo opraviti zdaj. Vojska je torej pravzaprav že odločena. Toda vevlasti sporazuma še nočejo priznati poraza in ne prositi za mir. Vsaka država sporazuma bo po miru toliko izgubila, da se ne more nobena odločiti do tega koraka. Vedo sicer, da ne morejo zmagati, a vendar nadaljujejo vojsko, da bi z zavlačevanjem izsilili kolikor možno velike ugodnosti. Sporazum je po dogovoru vezan, da sklene skupni mir. Ze zato se vsaka država sporazuma boji priznati končni poraz in prositi za mir. Še bolj pa vpliva to, da bo tista država sporazuma, ki bi prva odnehala in priznala poraz, največ izgubila in ne bo imela upanja na posebne ugodnosti.

Zato je verjetno, da se bo vojska še dolgo nadaljevala, ako se nasprotniku ne zada tak udarec, da bo moral priznati poraz in prositi za mir. A kje naj pade ta udarec? Rusije ni lahko tako smrtonosno zadeti, ker se lahko še daleč umika. Bolj verjetno je, da bo smrtonosni udarec zadel Francijo v Parizu. Nemci niso daleč od Pariza. Ko ga zasedejo, se bo francoska vlada sicer lahko umaknila v Bordeaux. A to ne bo več tako kakor lansko leto, ker na vzhodu ni več močne in grozeče ruske armade. **Francija bo morala prositi za mir. Vojska bo končana. V Franciji bo vzšla zarja miru, v Rusiji ne vziđe.** Tako »Nowa Reforma«, ki je s svojimi kombinacijami že večkrat dobro zadel.

Sarajevo.

Puljski »Hrvatski List« piše:

V Sarajevu niso »evakuirani« moški, kakor v drugih mestih Avstrije, marveč samo ženske. Druga mesta po Avstriji so brez moških, Sarajevo pa nima žensk. To je mesto posili vdovcev in mladeničev.

Drugeče je življenje v izpraznjenem Sarajevu živahno. Korzo je poln ljudi kakor pred vojsko, ne da bi prevladovala uniforma. Ostala je tu in tam kaka ženska, bodisi radi lastnega poklica ali pa ker to zahteva možev poklic.

Bosna, ki je izkusila vojno gorje hujše nego kakor koli druga dežela v monarhiji, je vendar gospodarsko manj trpela. Volovsko meso prve vrste se dobi v Sarajevu po 3 K kilogram. Skoraj nobena tvrdka v tem mestu ni propadla, četudi je tu intam kaka poslovnica ostala nekaj časa zaprta. Trikrat toliko je bilo v Bosni podpisane vojnega posojila nego znašajo vloge in prihranki v vseh bosenskih denarnih zavodih. To nam dokazuje, koliko patriotizma imajo Bosanci in kako dobro

Srbija sporazumno z Grško sprejela predloge sporazuma, če tudi s pridržki in pogoji, vsled katerih sporazum štirih bodoči teden vloži v Sofiji noto, da se prično diplomatska pogajanja o končno veljavni pogodbi z Bolgarijo. Glede na Turčijo je izjavil, da postopajo z laškimi podaniki zadovoljivo. Ministrski svet je tudi vzel na znanje, da se ni nič določilo o skupnem nastopu laške in francoske armade. Joffre in Cadorna sta se le dogovorila, kako naj bi se skupno delalo, če bi nemške sile poslali z vzhoda proti Franciji ali pa proti Italiji.

Papež in italijanska vojska.

Curiah, 9. septembra. (K. u.) Listu »N. Züricher Ztg.« se poroča s posebne strani: »Čeprav je v tem trenutku v interesu italijanske vlade, da vzdrži znošne odnose do sv. stolice, se ponovno pojavlja abnormalni, ponižujoč položaj katoliške Cerkve v protikatoliški uradni Italiji.« List opisuje nato vmešavanje cenzurne oblasti v važne članke »Osservatore Romano«, protestira proti tej novi žalitvi kot katolik in nevtrolec in nadaljuje: »Papež je suveren tudi po italijanskem garancijskem zakonu in je najmanj nedostojno, če italijanska cenzura postavlja pod kontrolo glasilo sv. stolice in če črta članke, ki branijo pravice papeža in njegove vzvišene ideje.«

Srbija in Italija.

Lugano, 11. septembra. Milanska »Sera« poroča iz Niša: Srbija je odklonila italijansko zahtevo, da umakne svoje čete iz Albanije.

uspeva gospodarstvo v tej deželi, ki je pred 40 leti še ječala pod turškimi fiskalizmom. Vse banke so razdelile normalne dividende; deželna banka je celo zvišala svoje rezervne zaklade.

Polja so se obdelala prav do srbske meje. Samo živinoreja je trpela. Splošno vojska v Bosni ni zapustila vidnih sledov. Bosna pa tudi Sarajevo ima lepo bodočnost kot glavno mesto tako bogate dežele.

Balkanske zmešnjave.

Berlinski listi imajo iz Sofije vest: Na vse bolgarske občine se bo poslala v 20 tisoč izvodih uradna brošura v kateri bo razloženo, da bi gospodarski in politični vzroki znali Bolgarijo prisiliti, da opusti svojo nevtralnost in da je nato vsled istih razlogov njeno mesto na strani osrednjih držav.

»Corriere della Sera« javlja iz Aten: Iz diplomatskega vira izvejo listi, da bo ententa prihodnji teden v svoji novi noti ugodila Radoslavovi zahtevi, da se obljubljeno ozemlje takoj odstopi.

»Pester Lloyd« ima 10. t. m. iz Sofije: Kakor se sliši, je Srbija v svojem odgovoru ententi zahtevala: skupno mejo z Grško. Bolgarija se mora udeležiti vojne na strani Srbije in popravo srbskobolgarske meje.

»Matin« poroča iz Soluna: Z večkratnimi notami se je Venizelosu posrečilo doseči sporazum med grško, srbsko, rumunsko in bolgarsko vlado glede na nameravano balkansko konferenco. Vršila se bo v nekaj dneh v Solunu, kjer se bodo sešli štirje ministrski predsedniki z zastopniki generalnih štabov.

O Grški dve nasprotujoči si notici: »Matin« ima iz Aten: V pondeljkovem odgovoru ententi je Grčija sporočila, da mora vsled razmer odkloniti zahtevo, da odstopi grško ozemlje Bolgariji. »Secolo« pa javlja: »Atenski diplomatski krogi upajo, da bo Grška opustila svojo nevtralnost. Nov napad na Dardanele in nova diplomatska pogajanja hočejo pridobiti Grško za sodelovanje.

Vladno glasilo rumunske vlade »Vitorul« zopet ponavlja, da rumunska vlada ni opustila stališča, katero je pod predsedstvom kralja Karola zavzel kronski svet lanske leto.

Razun včeraj in prej sporočenih rumunskih priprav za vojno, se poroča iz Bukarešte, da je rumunski »Rdeči križ« izdal narodu poziv, naj ne daje samo darov, ampak kliče tudi strežnike, strežnike in zdravnike za slučaj vojne.

Sofija. (Jugoslovanska korespondenca.) Glasilo vlade »Echo de Bulgarie« objavlja na uvodnem mestu članek o bolgarski armadi, ki izvaja: Če bi bila bolgarska vlada prisiljena sklicevati se na orožje, da izvede vzore naroda, dobi v armadi sijajno orodje, ki se je izkazalo z junaštvij v Traciji in v Macedoniji ravno tako, kakor ob velikih dejanjih pri Šipki in pri Slivnici. Bolgarska armada, ki ne dela politike, stoji zdaj popolnejša kakor kdaj prej in je pripravljena, da izpolni navdušeno svojo dolžnost nasproti domovini in kralju. Jako navdušene manifestacije na velikem shodu rezervnih podčastnikov v Sofiji kralju in princem in po njihovi posebni deputaciji v palači po-

dana izjava, da so se pripravljene žrtvovati za uresničenje narodnih vzorov vsak čas, značijo ravno tako duha udanosti do vladarske rodbine kakor tudi neka podobna izjava v armadi. »Echo de Bulgarie« kakor tudi vladna bolgarska »Narodni Prava« objavljata poročilo, da je prizadevanje Bolgarov v srbski Macedoniji doseglo višek. Oba vladna lista izjavljata: Bolgarija ne more več mirno zasledovati takih dogodkov v Macedoniji.

BOGATA LETINA V BOLGARIJI.

Sofija, 10. sept. Letošnja bolgarska letina je zelo bogata, tako, da je po uradnih cenitvah na razpolago okoli deset milijonov dvojnih stotov žita za izvoz. K temu pride še tri milijone koruze in ječmena iz prejšnje letine. Žito, ki se lahko izvozi, cenijo na 400 milijonov kron.

VPOKLICI POD OROŽJE V MACEDONIJI.

Sofija, 11. septembra. Na vaje so 17. t. m. pozvani 20—50 letni v Macedoniji rojeni rezervisti. Vpoklicali so tudi prostovoljno brambo, posebno Mecedonce.

RUSKI PREDLOGI RUMUNIJ.

Bukarešt, 9. septembra. Ruska vlada je po svojem tukajšnjem poslaniku izročila rumunski vladi nove predloge, da bi jo nagnila k popuščanju. Novi predlogi se ne tičejo samo rumunske Transilvanije, ampak tudi Besarabije. Razen tega je ruska vlada obljubila, da bo vplivala na Italijo, kako bi se prišlo pri ureditvi albanškega vprašanja do uresničenja rumunskih želj. Faktično se je iz Rima semkaj javilo, da je Sonnino pozval k sebi tamošnjega rumunskega poslanika Ghiko in se je v navzočnosti ruskega poslanika z njim večkrat pogovarjal. Splošni vojaški položaj Rusije se opisuje v tukajšnjih krogih tako nepovoljno, da se more z gotovostjo trditi, da ne bo rumunska vlada kljub najbolj vabljenim ponudbam ruske vlade spreminila svojega dosedanjega stališča. Samo odločilni dogodki na Dardanelah bi mogli Rumunijo prisiliti na spremembo dosedanje politike.

IZPREMEMBA V ČRNOGORSKI VLADI.

Rim. (K. u.) »Agenzia Stefani« poroča iz Cetin: General Vukotić je bil zopet imenovan za ministrskega predsednika in je prevzel tudi zunanje ministrstvo, ker je odstopil minister Peter Plamenac. Finančnega ministra Rista Popovića nadomesti Mriko Mjušković. Drugi ministri ostanejo. Krizo je povzročil spor med zunanjim in finančnim ministrom.

ENTENTINO VOHUNSTVO NA GRŠKEM.

Berlin, 9. septembra. »Berliner Tageblatt« poroča iz Aten sledeče podrobnosti o francosko-ruski špionaži v Atenah, vsled katere sta bila aretirana francoska časnikarja Papas in Marion: Preiskava je dognala, da je bilo ogleduško bolj razširjeno, kakor se je prvotno mislilo. V maju je bilo ukradenih 90 brzojavk nemškega poslaništva, pet angleškega poslaništva, deset grške vlade, pet ruskega in dve avstrijskega poslaništva; v juniju je bilo ukradenih 236 brzojavk, med katerimi je bilo 200 brzojavk nemškega poslaništva, a v avgustu 33 brzojavk. Tudi brzojavke laškega poslaništva so bile ali prepisane ali pa naravnost ukradene in poslane v Petrograd. Pri hišni preiskavi so našli tudi šifrirane brzojavke, ki jih je grški kralj poslal svojcem v inozemstvo.

Na morju.**POROČILO NEMŠKEGA ADMIRALNEGA ŠTABA.**

Berlin, 11. septembra. Wolffov urad poroča:

Ponoči od 9. na 10. je vrglo neko naše mornariško letalo na opirališče ruskega brodovja Baltisport na železniške naprave z dobrim uspehom več bomb. Sovražnik je zrakoplov brezuspešno obstreljeval. Zrakoplov se je vrnil nepoškodovan.

Načelnik mornariškega armiralnega štaba.

Berlin, 12. septembra. (K. u.) Wolffov urad poroča: Dopoldne je več ruskih povodnih letal napadlo neko nemško križarko pred Vindavo z osmimi bombami, ki so vse zgrešile svoj cilj. Neko sovražno letalo je bilo sestreljeno in odpeljano v Vindavo. Posadka, dva častnika, je bila ujeta. Načelnik admiralskega štaba mornarice.

TORPEDIRANI.

Madrid, 11. septembra. (Kor. ur.) »Agence Havas« poroča: V petek dopoldne so izkrcali v Mazaronu 28 mornarjev angleškega parnika »Alexandre« (2500 ton), ki ga je bil potopil v četrtek nek nemški podmorski čoln 62 milj od rta de Palos (provinca Murcia).

Marseille, 11. septembra. (Kor. ur.) Francoski tovorni parnik »Aude«, je bil torpediran med vožnjo iz Marseille v Oran. Posadko so rešili in izkrcali v Oranu.

London, 11. septembra. (Kor. urad.) Reuter poroča: Potopljen je bil angleški parnik »Ornubia«. Posadko so rešili.

NOVA NOTA ZDRUŽENIH DRŽAV NEMČIJI.

Haag, 11. septembra. V zadevi »Ordune« je prejelo ameriško poslaništvo v Berlinu novo noto svoje vlade namenjeno nemški vladi. »Orduno« je bil torpediral nek nemški podmorski čoln, ker mu je poizkušala uiti.

Pogrešane družine s Primorskega.

Anton Roth iz Srpence št. 70, sedaj v k. u. Notreservspital Nr. 1. Avg. Abt. Celovec, povprašuje po svoji družini odnosno sedanjemu bivališču srpeniškega prebivalstva. — Franc Erzetič, k. u. k. Lagerspital, Pavillon Nr. 11, Knittelfeld, poizveduje po svoji družini, odnosno bratu in ženi, ki jih je pustil pri domu v Kožbani dne 20. maja t. l. — Alojzij Goljevšek, sedaj zaposlen pri premogokopni družbi v Trbovljah na Stajerskem, išče družino Goljevšek, stanujočo pred vojno v Skali, županstvo Anhovo na Kanalskem. — Andrej Kramar, k. u. k. Inftr. 97, V. Erskomp. Sanitätskaserne, Radkersburg, prosi uljudnih poročil od svojih starišev, bratov in sester, nastanjenih pred izbruhom vojne z Italijo v Breginju št. 20. — Anton Bergine, sedaj vojak pri 55. pešpolku poizveduje po svojih stariših Alojziju Bergine in Elizi, ki so pred izbruhom vojne z Italijo stanovali v Zagbi, politični okraj Tolmin na Primorskem. — Leopold Debenjak, sedaj v Ljubljani, Poljanska cesta št. 33 išče svojo mater Terezijo Debenjak, bivajočo v Kozani. — Jušt Brezgar, c. k. orožniškem kordonu v Koprivniku, p. Bohinjska Bistrica išče svakinjo Cergnel Katarino iz Ločnika, ulica Aquileia 63. — Josip Kosmačin, k. u. k. Landes-schützen I. R. I. E. K. Wols, Oberöster. išče družino Kosmačin Jožefa iz Sedla pri Kobaridu. — Kožman Franc, k. u. k. Garnisionsspital št. 20, soba 26, Kassa, Ogrsko, išče družino iz Malega polja, pošta Col pri Vipavi. — Marija Kragelj, Laška vas 36, p. Store, Stajersko, išče Kragolj Terezijo in Katarino, Moreja pri Sv. Luciji 34. — Kranjc Andrej, c. k. kr. kopališče, Toplice pri Novem Mestu, Dolenjsko, išče družino Kranjc iz Ladra št. 28 pri Kobaridu. — Smet Josipina v Sežani na Primorskem išče družino Kranjc iz Mlinskega pri Kobaridu. — Josip Krašček, k. u. k. Lir. 27, Gruppe Major Thirry, Feldpost 614 išče družino Andreja Krašček iz Ložic pri Anhomem, glav. Gorica. — Anton Kristofoli, c. k. črnovojnik železniške straže, Feldpost 321 išče Frančiško Kristofoli in družino iz Senožec 5 pri Biljani. — Bratina, Stara-Cerkna na Goriškem, prosi naslov družine Kuk iz Loga pod Mangartom. Josip Kurinčič, k. u. k. Rekonvalescen-abt., Wien, Hauptstrasse 99, B. XI. Semmering, išče družino Kurinčič iz Drežnice pri Kobaridu.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 11. septembra. Veliki glavni stan:

Na Hartmannswellerkopfu smo obdržali 9. septembra z naskokom vzete jarke proti dvema francoskima napadoma.

Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 12. septembra. Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Na velikem delu bojne črte živahno delovanje artiljerije. Uspešne razstrelitve v Champagni in v Argonih so močno poškodovale francoske jarke. Sovražni letalci so metali bombe na Ostende. Škoda ni nastala, osebe niso ranjene, Ponoči so bile z vidnim uspehom obmetavane z bombami ladjedelnice v Londonu in v okolici.

Najvišje vojno vodstvo.

Angleške izgube.

London, 12. septembra. (Kor. urad.) Včerajšnji seznam izgub obsega imena 41 častnikov in 2604 mož.

Angleži pogrešajo zrakoplov.

London, 11. septembra. (K. u.) Vojni dopisnik »Morningpost« opozarja, da razpolagajo Angleži s tremi ali več zrakoplovi, med njimi z v Nemčiji kupljenim Parsevalom, a vsi skupaj se ne morejo primerjati z Zeppelinovimi zrakoplovi. V Angliji se do zdaj še ni zgradil kak zrakoplov prve vrste. Dopisnik vprašuje, bi li moglo angleško zrakoplovno brodogradje, če bi obstajalo, odbijati nemške zračne letalne napade. Nekaj časa se je sodilo, da letalo more uspešno napasti zrakoplov, a nobe-

no letalo ni še uničilo kakega zrakoplova. Dopisnik želi, naj bi se nahajala Anglija v takem položaju, da bi vračala nemške zračne napade s podobnimi v Nemčiji.

Nemški zračni napad na Nancy.

Pariz, 11. sept. (Kor. ur.) »Temps« objavlja v francoskem uradnem poročilu 8. t. m. omenjenem nemškem letalnem napadu na Nancy sledeče podrobnosti: Nad Nancyjem je letalo 40 minut šest nemških letal, ki so vrgla približno 30 bomb, kar je povzročilo škodo na blagu in žrtve med civilnim prebivalstvom. Ubiti sta bili dve osebi, ranjenih jih je bilo približno deset. Več so jih morali odvesti v bolnišnico. Sovražni letalci so obstreljevali tudi predmestja Nancyja, kjer je bilo več oseb nevarno ranjenih. Eno nemško letalo je bilo, kakor se zdi, zadeto po naši artiljeriji.

Armado povsod goljufaje.

Lyon, 11. septembra. (Kor. ur.) »Le Republicain« poroča iz Carmansea: V podkupovalni zadevi v municijskih zalogah v Sant-du-Tarn so zopet zaprli tri goljufe. Zaprtih je dozdaj šest oseb.

Francoske laži.

Berlin, 11. septembra. (Kor. urad.) »Nordd. Allg. Ztg.« izvaja pod zgorajšnjim naslovom: »Matin« je pred kratkim objavil notico, češ, da je dunajski kardinal nadškof dr. Piffl uvedel preiskavo o nasilstvih, ki so jih izvajali nad belgijskimi duhovniki. Preiskava naj bi bila temeljem avtentičnih spisov dognala, da je bilo 50 duhovnikov umorjenih in da so jih nad 200 mučili. V vsakem posameznem slučaju so je zelo nedostojno postopalo. — Ker je zšla ta notica tudi v nevtralnem časopisu, je potrebno, da se približe: Na vprašanje se je s pristojnega mesta na Dunaju izjavilo, da kardinal Piffl ni sploh nikdar uvedel take preiskave in da je bila notica v celoti izmišljena.

Belgijska vojska.

Angleški listi poročajo, da se nahaja sedaj belgijska vojska v obdobju vredni bojni sposobnosti in je navdana z najboljšim duhom. Občlena je sedaj v popolnoma nove obleke iz angleškega kaki-bлага, dobro oborožena in obilno preskrbljena z municijo. Pod orožje so pozvani vsi neoženjeni Belgijci do 25. leta starosti, ko bodo dovršene nove belgijske tovarne za orožje in municijo, se pa pozove vse moštvo do 50. leta. Koliko šteje prenovljena belgijska armada, angleški viri ne povedo, pač pa se z druge strani javlja, da je belgijska fronta dolga samo 15 km.

Naš položaj ob Soči.

Položaj na soški fronti je sijajen. Sijajnejšega bi si ne mogel predstavljati, je rekel general Borojevič. Ta izjava bo v monarhiji vzbudila največje zadovoljstvo.

Ko je začela laška armada svoj pohod, je našla ob Soči tenko pa vendar sklenjeno fronto. Sovražno vojno vodstvo bi moralo prodreti to redko fronto, da bi dobilo svobodo za premikanje in operacije dosti številnejših armad. Cadorna je hotel najprej predreti Goriško območje. Ker so dobili krvave glave, je še enkrat poizkušal pri Gorici, da bi na vezal naše čete, je tudi proti dobrdobski planoti obupno napadal.

Po tem drugem popolnoma brezuspešnem poizkusu je italijansko vojno vodstvo obrnilo svojo pozornost na dobrdobsko planoto. Po poizkusu proti Gorici so hoteli tedaj proti Trstu. Pri Dobrodu so v tretje poizkušali predreti. Vsled brezprimerne porabe streliva in napadov močnih čet so v začetku dosegli majhne uspehe in tedaj so Lahi marsikje udri v naše najprednejše jarke. Toda proti našim protinapadom tudi teh jarkov niso mogli obdržati. Dobrdobska planota je nato še dolgo bila cilj laške artiljerije. Odbili smo pehotne napade, ki jih ni mogoče prešteti, dokler niso Lahi spoznali, da v smeri proti Trstu ravnotako ne bodo nič opravili kakor pri Gorici. Neodrešeni mesti Trst in Gorica sta tudi po tretjem poizkusu še morali čakati na »odrešenje«.

Sedaj so Italijani začeli s svojo ogromno artiljerijo pri tolminskem območju. Toda v dvadnevni krvavi bitki smo tudi tu odbili njihove napade. Po štirih brezuspešnih poizkusih je armadni poveljnik Borojevič izjavil, da je položaj sijajen. Italijanom je bila pred očmi podoba Gorice in Tarnova. Pri Gorici in proti Dobrdobski planoti in ravno tako pri Tolminu so zbrali veliko artiljerije, posebno težke. Kar se tiče porabe municije, so laški 28 cm topovi daleko presegli naše napore pri Goricah in Tarnopolu in dobrdobsko kamenje je tudi pomagalo povečati intenzivnost učinkov njihove artiljerije. Dokler so se borili bersaglieri in alpinci, so se laški napadi vršili s

korajžo in planom in kasneje so mogli tudi laški častniki svoje moštvo vzpodbujati k naskokom.

Predor pa se vendar ni posrečil in če Cadorna poroča o napredovanju, tedaj to dela le za one zadaj. V resnici pa se vrši tu pravcati boj v postojankah kakor na zapadu. Tu in tam Italijani poizkušajo kako manjše podjetje. Streliva bodo menda še imeli. Tako stoji tedaj dobrdobska planota neprestano pod zmernim ognjem topov, časih pa pomnoži svoje delo, da bi mogla začeti pehota. Pred Gorico je pa splošno mir.

Proti Tolminu pa se Lahi živalno gibljejo. Naša artiljerija vedno odgovarja, njih četo celo preseneti, razkropi zbirajoče se laške čete in kakor se zdi, nadkriljuje laško. Naša v boji v bojih v postojankah izšolana pehota si svoje jarke opremlja vedno bolj ugodno. Zatočišča so vedno bolj ljubka in s pomočjo saperjev so se celo na dobrdobskih skalah napravila podzemeljska stanovanja.

Dnevne novice.

+ **Nadebudna beseda cesarjeva.** Povodom bivanja velike deputacije hrvatskih ogrskih municipijev na Dunaju ki se je poklonila Njegovemu Veličanstvu, sta bila župana Dunaja in Budimpešte še v posebni avdijenci pri vladarju. Na nagovor dunajskega župana dra. Weiskirchnerja je odgovoril vladar med drugim, da mu je prihod obeh županov v skupni avdijenci v veliko tolažbo in istotako da je čul z velikim veseljem, da sta se Dunaj in mestna hiša okitila tudi z ogrskimi in hrvatskimi zastavami. Iz tega da se more le najboljšega nadejati za bodočnost.

+ **V slovenske šole!** Zopet se bliža čas, ko se začnejo srednje in po narodno-mešanih krajih večinoma tudi ljudske šole. Za slovenske stariše nastopa dolžnost, da spravijo svoje otroke v šole, kjer bo njih dobro napredovanje zagotovljeno. Za to velja staro pravilo: Slovenske otroke v slovenske šole! — Marsikje očetje ne bodo doma, nahajajo se na bojiščih. Pošteni rodoljubi naj v svojih okoliših radevolje gredo zapuščenim materam s svetom na roko in naj se, ako treba, ne ustrašijo tudi žrtv. Slovenski narod je v sedanjih vojski izgubil že mnogo svojih vrlih sinov. Za to pa je dolžnost doma ostalih rodoljubov, da skrbijo za dobro narodno vzgojo slovenskega naraščaja. Dobro vzgojenega naraščaja bomo pošteno potrebovali, kajti Avstrija po vojski ne bo pozabila svojih zvestih Slovencev, temveč jim pripravila lepšo bodočnost. Ne dajmo se motiti po posameznih dogodljajih, ampak trdno zaupajmo v Boga in cesarja. Za slovensko bodočnost pa vzgajajmo tudi slovensko deco. Slovenski otroci v slovenske šole!

+ **Junaški 27. domobranski pešpolk.** Prejeli smo s severnega bojišča vojno-poštno dopisnico z dne 14. avgusta 1915: Hrabrost našega 27. domobranskega pešpolka je že dobro znana. Pri naskoku, ki se je vršil od 11. do 13. avgusta se je znova izkazal, posebno pa njegov oddelek strojnih pušk, ki je s tako hitrostjo drl za sovražnikom, da je le-ta v divjem begu zapuščal svoje močne utrdbe. Ob tej priliki se je zopet hrabro odlikoval četovodja Iv. Jez. V najhujšem sovražnem topovskem ognju je z drevesa streljal na Ruse s svojo strojno puško. Bil vsak trenutek v desetkratni smrtni nevarnosti. Še-le na odločno poročnikovo povelje je nerad zapustil svojo nevarno, a za streljanje izvrstno postojanko.

+ **Sestanek županov in svetovalcev iz kočevskega okraja.** Piše se nam: Preteklo nedeljo so se sešli na vabilo Kmetске zveze za kočevski okraj župani in svetovalci občin ribniškega sodnega okraja. Pod vodstvom deželnega poslanca g. Škulja se je razpravljalo več točk sosebno glede aprovizacije okraja, rekviriranja živine i. dr. Deželnemu odboru se je izrekla zahvala za njegov nastop v prilog kmetškega stanu ter gospodu poslancu Škulju za njegov trud glede aprovizacije okraja. Isti dan ob 5. uri se je vršil sestanek županov in svetovalcev za velikolaški okraj, udeležene so bile vse občine. Poslanec Škulj je obrazložil načrt glede aprovizacije okraja. Z ozirom na naše lokalne razmere se je sklenilo in pojasnilo mnogo potrebnega. Tudi na tem sestanku se je izrekla zahvala deželnemu odboru in gospodu poslancu. Udeleženci so bili sestanka veseli in izrekli željo, da se še večkrat priredi ter izrekla gospodu Škulju zahvalo za prireditve istega. Če kdaj je sosebno zdaj potreben veden stik poslancev z župani in obratno.

+ **Žito za seme.** Glasom ministrskih naredb se zamore nabavljati od gojilcev semen originalno semensko žito, njega prvi neposredni pridelek in priznana semensko žito, in sicer originalno semensko žito K 6. — višji, kot

so določene prevzemne cene za žito. Za tako semensko žito se potrebuje atestat kakega od ministrstva za to določenega semenskega preskuševališča. Ker pa gojilcev semen na Kranjskem ni, in se zaradi obstoječih transportnih razmer ne more zanesljivo računati na to, da od drugod naročeno oziroma semensko žito pride pravočasno v deželo, se je od zavoda za promet z žitom ob času vojne dovolilo, da se sme nabavljati tudi domače žito za seme in sicer sledečim potom: Žito za seme si more kmetovalec nabaviti le potem komisijonarja žitnega zavoda in le z dovoljenjem c. kr. okrajnega glavarstva. Kdor potrebuje torej oziroma semensko žito, mora to z navedbo množine čimprej naznaniti svojemu županstvu, da ono izposluje dovoljenje od okrajnega glavarstva. Med tem si mora kmetovalec ogledati in izbrati žito za seme pri kakem drugem kmetovalcu in na to prositi žitnega komisijonarja, ki je določen za dotično občino, kjer se nahaja prodajalec semenskega žita, da on žito prevzame in mu ga odda oziroma dopiše.

+ **Umrli je v soboto, dne 11. septembra v Verju pri Medvodah v 60. letu starosti g. Josip Lavtižar, posestnik, gostilničar in dolgoletni podžupan, cerkveni ključar in načelnik gasilnega društva v Pirničah. Pokopan bo jutri dopoldne ob 9. uri v Smledniku. Zvestemu somišljeniku bodi blag spomin!**

9. številka »Slov. Učitelja« izide te dni. Gg. učitelji in naročniki z Goriškega sploh, ki so se radi vojnih razmer preselili, naj blagovole upravnistvu naznaniti sedanjí naslov, da se jim more z listom postreči.

— **Škofja Loka.** Začetek šole v uršulinskem zavodu — ljudska in meščanska šola, trgovski tečaj in učit. pripravnica — bo dne 1. oktobra po sv. maši ob 9. uri. Oglasiti se je dan poprej pri samostanskem predstojništvu.

— **Umrli je v bolnici v Gradcu Avgust Kunstler, rojen l. 1875. v Litiji, sedaj pristojen v Müzzuschlag.**

— **Na c. kr. državni višji realki v Idriji se prične šolsko leto 1915/16 dne 18. septembra.** Vpisovanje v pripravljalni in v prvi razred se bode vršilo 15., v višje razrede pa 16. septembra.

Umrli je na Težki vodi dobro znana posestnica in gostilničarka Ivana Blatnik po kratki bolezni.

Potovanje na Tirolskem. V soboto smo priobčili nove odredbe za potovanje v okolišu južnozpadne fronte. Ravnokar so izšle še podrobnejše odredbe za Tirolsko. Važno je določilo, da se morajo osebe, ki hočejo neposredno iz bližnjega okoliša prestopiti v Švico, te dni ustaviti za- hodno od Inomosta in morajo dati to svoje bivanje potrditi tamošnji oblasti.

— **Potovanje civilnih oseb v Bosno, Hercegovino in Dalmacijo.** Za potovanje v te dežele rabijo osebe, ki niso pristojne v te dežele, posebno dovoljenje poveljujočega generala v Sarajevu. To dovoljenje se bo dajalo le v izjemnih slučajih. Pismene prošnje z navedbo poti, krajev in popolnega imena in morebitnega spremstva je poslati potom okrajne politične oblasti. Brzjavne prošnje in odgovor je treba plačati. Vsi potniki morajo imeti tudi vse druge listine, ki izključujejo vsak dvom o istovetnosti (legitimacije s fotografijo ali natančnim popisom osebe in lastnoročnim podpisom ali odtisom prstov. V ozemlje v neposredni bližini sovražne dežele se potovanj sploh ne bo dovoljevalo.

— **Veleč. g. župnik v pok. Anton Dolinar, ki je bival skozi več let kot hišni prelat v bolnišnici čči. gg. Usmiljenih bratov v Kandiji, se je preselil na Gorenjsko v Šinkov Turn, pošta Vodic, k svojemu sošolcu preč. g. župniku v pok. Iv. Tavčarju, da še posveti svoje izborne duševne in telesne zmožnosti dušnemu pastirstvu.**

Posredovalni urad za ujetnike na Italijanskem. V Curihu na Švicarskem obstoji urad, ki ima nalogo, da poišče pogrešane ujetnike. Naslov ima: Zürcher Bureau für Aufsuchung Vermisster in Zürich (Schweiz). Kdor želi pisati svojem, ki se nahajajo sedaj v Italiji, piši samo v Curih omenjenemu društvu in povej naslov iskancev. Zavod bo že skrbel za nadaljne korake. Dopisnice, oziroma pisma v Švico je treba kolkovati z 25vinarsko znamko.

— **Nevihita in strela.** Dne 3. septembra je nastala nevihta in naenkrat je tresčilo v hišo kočarja Bernarda Zganjar v Velikem Trebeljevem št. 32 pri Prežganjem, in sicer tako, da je 74 let staro ženo Marijo Illovar takoj ubila, 14letnega fanta pa na eni nogi oplazila. Tudi se je hiša takoj vnela in je skoraj vsa pogorela. K sreči da je šel dež in je bil gospodar za 400 K zavarovan. Nesreča nikdar ne počiva!

— **Oseba vest.** G. Avguštin Koszani pečovodja v Krškem in mestni organist ter vodja glasbe v cerkvi čči. oo. kapucinov v Krškem, vrli naš prištaj in somišljenik, je imenovan višjim pisarniškim oficijantom.

— **Slovenski junak.** Četovodja Frančišek Zajec 27. domobranskega pešpolka se je pri Budyh izkazal, ko je spraval v družbi z desetnikom Romanom Trevom, med prodiranjem v hudem sovražnem ognju, ranjenega nadporočnika honvedskega pešpolka 14 za rojno črto ter ga tam obvezal. Ko je bila prišla na pomoč sanitetna patrula, se je Zajec takoj vrnil v svojo rojno črto. Bil je potem težko ranjen ter moral zapustiti fronto. Odlikovan je s srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda.

— **Vojni ujetniki se začasno ne oddajajo na razna dela.** C. kr. korespondenčni urad objavlja: Do preklica so prekinili oddajo vojnih ujetnikov na razna dela. Kdaj jih bodo zopet dopustili, se pravočasno naznani. Vojni ujetniki za razna dela naj se zahtevajo zato šele, ko se objavi, kdaj da se zopet vojni ujetniki oddajajo na delo. Ob tej priliki se izrecno izjavlja, naj se v nobenem slučaju tudi v bodoče ne računa na rokodelce.

Boj za Carigrad.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 11. septembra. (Kor. ur.) »Agence Telegraphique Milli« poroča iz turškega glavnega stana:

V odseku Anaforta je uničila naša artiljerija na desnem krilu več sovražnih municijskih zalog. Naša artiljerija na levem krilu je obstreljevala s prav dobrim uspehom sovražne strelske jarke. Pri Ari Burnu se ni večeraj nič važnega zgodilo. Pri Sedil-Bahru sta obstreljevali 9. t. m. dve sovražni križarki in ena torpedovka po napovedi opazovalcev v zrakoplovih brezuspešno več naših postojank. V ostalem ničesar, kar bi bilo važno. Angleži zlorabljajo prejkoslej znamenje »Rdečega križa«. Pri Mestantepe in Anaforte vadijo njih vojniki z bajoneti pri ambulančni postaji. Nekaj dni vozijo njih ambulančni vozovi v tem odseku, kjer se ni vojaški položaj nič izpremenil, neprestano transporte v bojne črte. Angleži sicer razpolagajo z velikim številom bolnišnic, a kljub temu plapolajo zastave »Rdečega križa« na raznih točkah, osobito na za izkrcanje primernih prostorih ob obrežju Kemiklik.

BOJ ZA DARDANELE.

Curih. Iz Aten se poroča, da so imeli Angleži ob zadnjem napadu na Dardanele strašne izgube. Na Mitilene in Kij je prepeljalo v zadnjih osmih dneh 15 transportnih parnikov ranjence.

POLOŽAJ PRI DARDANELAH.

Lugano, 12. septembra. »Tribuna« poroča: Štirisporazum pripravlja velikanški napad na Dardanele s pol milijona vojakov in prevladujočo artiljerijo. Štirisporazum upa s tem odločiti svetovno vojsko.

FRANCOSKI LETALCI NA DARDANELAH.

Curih. »Neue Züricher Ztg.« poroča iz Genfa: V Franciji sestavljajo zbor letalcev, ki odrine na Dardanele. Štel naj bi 400 mož.

Razna poročila.

TALAT BEY PRI BOLGARSKEM KRALJU.

Turški notranji minister Talaat Bey se je podal k bolgarskemu kralju, ki se nahaja v kopalšču Esamkarija.

PORTUGALSKA ŽELI ZMAGO SPO-RAZUMU.

Pariz. »Petit Journal« poroča iz Lizbone: Senat je pozdravil portugalsko armado in mornarico kakor tudi zvezne narode. Izjavlja, da želi, naj bi zmagali zavezniki v imenu civilizacije in pravice.

VSTAJA V INDIJI.

Rotterdam. Indijski minister v Londonu javlja, da je v severnozahodni Indiji dne 7. septembra 10.000 vstajev napadlo Angleže. Vstaji so napadli z veliko odločnostjo, a so jih razkropile angleške čete. Angleži so izgubili tri častnike in 4 moše mrtve, 53 ranjenih, dva pogrešajo. Indijcev je bilo ubitih 31, ranjenih pa 4.

BOJI Z ANGLEŽI IN RUSI V PERZIJI.

Carigrad. Iz Bagdada se poroča. Rodovi so napadli na cesti Kergavez ruskega in angleškega konzula v Hermanšahu, ko sta bežala v Hamadan. V boju je bilo ubitih več članov karavane. Konzula sta pobegnila. Pri Abadanu so bili tudi boji med Angleži in rodov. Ruske sile v Aserbejdžanu so bežale proti Hopi.

ANGLEŽI ZASEDLI BUŠIR V PERZIJI.

London. (K. u.) Reuter poroča, da so Angleži zasedli dne 8. avgusta Bušir, ker perzijska vlada ni mogla kaznovati morilcev dveh v Buširju umorjenih angleških častnikov.

ANGLEŽEM GRE SLABO.

Carigrad, 12. septembra. (Kor. ur.) Zasebne vesti iz Bagdada poročajo, da so se zadnji boji rodov severno ud Kalet-ul-

Nedjima z Angleži končali z porazom in begom sovražnika, ki je imel velike izgube in je popustil veliko množino municije. Položaj Angležev, ki je bil vsled uporov indijskih čet nevaren, se je sedaj poslabšal, ker jih od vseh stran napadajo rodovi.

Ljubljanske novice.

Ij **Odlikovan** je z vojaškim zaslužnim križcem III. razreda z vojno dekoracijo naš rojak g. Oskar Petsche, stotnik pri domobranskem polku št. 20.

Ij **Pokojni stotnik Rudolf Šmuc.** Zadnje dni je padel na severnem bojišču stotnik pešpolka Rudolf Šmuc, rodod Ljubljancin. Pri naskoku na sovražne postojanke v okolici Črnovic sta ga zadeli dve krogli iz pušk v glavo, da se je takoj mrtve zgrudil. Preje je služil pri pešpolku ter se opetovano odlikoval v bojih ob hercegovinski-črnogorski meji. Tam je zaplenil med drugim črnogorski top, ki je razstavljen v Zagrebu. Se kot nadporočnik, je bil težko ranjen. Zdravil se je v Zagrebu ter kmalu okrevljal. Med tem je bil odlikovan z najvišjo pohvalo za hrabro obnašanje pred sovražnikom in kmalu nato pomaknjen za stotnika. Kot rekonvalescent je vežbal v Ogulinu prostovoljce. Pokojni naš rojak je bil zelo simpatičen in izobražen mož ter vesel družabnik.

Ij **Poročil** se je danes občinski svetovalec, hišni posestnik in gostilničar na Martinovi cesti gosp. Ivan Pavšek z gđno Mici Jeran iz Beričevega. Vse najboljše!

Ij **I. in II. drž. gimnazija v Ljubljani** prične s poukom med 20. in 25. t. m. v prostorih I. državne gimnazije.

Ij **Mestna trirazrednica na Barju** prične s poukom dne 16. t. m. Vpisovanje se vrši dne 13., 14. in 15. septembra.

Ij **Oba mestna otroška vrtca** se otvorita 16. t. m. Vpisuje se 15. septembra.

Ij **Pomožni oddelek IV. mestne deške šole** prične s poukom 16. t. m. in sicer bo nastanjen v prostorih II. mestnega otroškega vrtca v Cerkveni ulici št. 21. Vpisovanje je 14. in 15. t. m.

Ij **Umrli** so v Ljubljani: Frančiška Kodrič, vdova železn. skladiščnika, 62 let. — Ivan Zechner, zasebnik, 74 let. — Josip Štern, sin trgov. sluge, 6 mesecev. — Savo Tomič, pešec. — Vekoslav Josip Jeglič, nadučitelj sin, 5 mesecev. — Ivana Čibej, strugarjeva žena, 23 let. — Fran Traven, pekovski pomočnik, hiralet, 59 let. — Marija Hubmer, zasebnica, 62 let.

Ij **Naval za izkaznice.** V soboto je bil pred c. kr. policijskim ravnateljstvom za izkaznice velikanski naval vseh slojev. Ker pri taki množini niso mogli priti vsi na vrsto, jih je mnogo moralo svoje nameravane potovanje, odnosno povratek za večeraj odložiti. Tudi večeraj je bila velika množica pred uradom.

Ij **Dnevno zavetišče na IV. mestni dekliški šoli v Ljubljani** se otvori v četrtek dne 16. septembra v mestni ubožnici na Karlovski cesti št. 7. Sprejemali se bodo v prvi vrsti lanski gojenci, novi pa le na predlog vodstva II. in IV. mestne šole. Za sprejem se je priglasiti v sredo dne 15. septembra od 8. do 10. ure.

Ij **Iz uradnega lista.** »Laibacher Zeitung« je v soboto priobčila: C. kr. deželno kot kazensko sodišče v Gradcu, odd. I., odreja na predlog c. kr. državnega pravdnika v smislu § 2. ces. nar. z dne 9. junija 1915, drž. zak. št. 156, v zagotovitev državne odškodninske zahteve zaplenitev v Avstriji se nahajajočega premičnega in nepremičnega premoženja radi zločina vo-hunstva po § 321. voj. kaz. zak. obdolženih trgovcev: a) Franca Petriča v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 16, in b) Alojzija Rasbergerja v Ljubljani, Sodnijska ulica št. 5. — S tem izgubita navedena obdolženca za čas zaplembe pravico, razpolagati s svojim premoženjem med živimi.

Ij **Času primerno.** Poročali smo, da je pred kratkim posestnik gostilničar in mesar na Glincah (gostilna »Amerika«) g. Marinšek začel klati konje. Da je bil to pameten korak, se je takoj pokazalo. Mesnica, kjer prodaja Marinšek konjsko meso, večinoma naravnost oblegana in je v tem kratkem času pobil že 30 konj. Istotako je tudi gostilna prav dobro obiskana. Posebno radi segajo ljudje po guljažu, ki stane le 32 vinarjev in se ga dobi prav lepo porcijo. G. Marinšku se mora priznati, da je s tem pametnim korakom posebno pripomogel eksistenci.

Ij **Od prihodnjega petka** dalje se bodo izdajale krušne karte samo od 8. zjutraj do 1. ure popoldne.

Potres v Ameriki.

Cela mesta porušena. »Frankfurter Ztg.« poroča: Hud potres je obiskal San Salvador in Guate-

malu: Mesto Jutigalpa v Guatemali je porušeno. Cerkev v Santa Anna Sonsonate in druga mesta in vasi San Salvadorja so izginile s površja.

Primorske novice.

— **Dušno pastirstvo za begunce.** Vsi slovenski begunci v enem taboru. Preljeli smo: Podpisani sporoča cenj. listu, da se je dušno pastirstvo za slovenske in hrvaške begunce na Moravskem, kjer je dosedaj podpisani deloval, končno takole porazdelilo: Slovenske in hrvaške begunce v političnem okraju Römerstadt je sprejel č. g. Jan. Ev. Jarec, kurat iz Števerjana pri Gorici; hrvaške begunce v Moravski Tribavi prevzame č. g. Dimitrij Curković iz Istre, one v Mor. Šumperku (Schönbergu) č. g. Fran Livič, one v Hohenstadtu č. g. Anton Ginič, istotako iz Istre. — Podpisani je odšel na Nižje Avstrijsko med Slovence, ki prebivajo v okraju Oberholabrunn (1129), v okraju Zwettl 932, v Melku 982 in v Hornu 1080. Vlada name-rava koncentrirati vse Slovence v kraju Gmünd, kjer se izdelujejo barake. — Odličnim spoštovanjem dr. Jos. Ličan, profesor bogoslovja.

Zopei nesreča z orožjem — 10 letni deček prestreljen skozi grlo. Dne 10. t. m. je šel 10 letni Marega Ivan, doma iz Gradišča, ki biva sedaj z družino kot begunec v Gorici, igrati se ponavadi v Lantjerjevo dvorišče pri Sv. Antonu, kjer so nastanjeni vojaki. Ponesreči se približa mizi, kjer je ležal nabasan revolver. Nek vojak je iz ne previdnosti vzel v roke revolver in nevedoč, da je nabasan, se poigral z njim. Pri tem se je revolver izprožil in zadal dotičnega dečka v grlo. Obvezali so dečka za silo doma in ga odpeljali potem v bolnico usmiljenih bratov v Gorici. Torej zopet iz ne previdnosti nesreča! Pazite starši na otroke!

— **Dr. Matko Laginja** se nahaja sedaj v Zagrebu.

Učitelji in učiteljice goriškega okraja dobijo te dni nakazano plačo za mesec avgust. Okraj je najel potrebno posojilo pri Centralni posojilnici v Gorici, sedaj v Ljubljani.

— **Umrli** je v Solkanu gospa Terezija Doljak, žena g. tovarnarja Doljaka.

Kolk v Gorici. Da bi se odpomoglo pomanjkanju kolekov in sličnih vrednost v Gorici, se je ukrenilo, da bodo prodajalci kolekov od sedaj naprej preskrbljeni z istimi. Morebitne tožadve pritožbe je nasloviti na c. kr. finančno nadzorstvo v Gorici, sedaj v Ajdovščini.

Naknadno pregledovanje črnovojniških obvezancev se bo vršilo v Ajdovščini 15. septembra ob 8. uri popoldne.

— **Padel** je na italijanskem bojišču poročnik Ernst Bratkovič, sin g. notarja Bratkoviča iz Ptuja.

Odprava beguncev iz Primorja v Lipnici. Magistrat v Ljubljani nam pošilja: C. kr. ministrstvo za notranje stvari je zoznalo, da se nahaja veliko število beguncev iz Primorja v etapnem prostoru jugozahodne armade. Ker v teh krajih nikakor ne dobe državne podpore za begunce, so navezani zlasti revni sloji v javno do-brodelnost, česar se ne more dopustiti. Pozivljajo se s tem vsi v Ljubljani bivaajoči begunci, ki ne morejo živeti iz lastnih sredstev, da takoj prostovoljno odidejo v Lipnico na štajerskem, kjer dobe državno podporo za preživljanje. Priporočilo za prosto vožnjo dobe pri c. kr. policijskem ravnateljstvu v Ljubljani. V slučaju, da se prostovoljno ne odpeljejo iz Ljubljane v Lipnico, se bo moralo zoper njih poslužiti prisilnih sredstev.

C. kr. finančno ravnateljstvo za Primorsko uraduje odslej v poslopu c. kr. finančnega ravnateljstva za Kranjsko v Ljubljani. Vložni zapisnik se nahaja v prostorih tukajšnje c. kr. finančne prokurature v prvem nadstropju soba št. 9 (tega poslopa), vhod Cesarja Jožefa trg št. 1.

Kupujem

sveže češplje in hruške

za destilacijo žganja po najvišji ceni. **Gabrijel Eržen, Zapuže pri Lescah Gorenjsko.** 1674

Vpokojen poštar, star 53 let išče primerne

SLUŽBE

Naslov: Avgust Fabiani, pošta štanjel na Krasu. 1793

Sprejme se

učenec ali učenka

iz dobre hiše, s primerno šolsko izobrazbo, v večjo trgovino na deželi. Ponudbe pod: **Učenec** — 1775 na upravo »Slov.«

Sprejme se trezen, pošten, v vsakem oziru zanesljiv

sluga.

Zahteva se predvsem gotova spretnost pri snazenju pisarniških prostorov in pa dobre noge. Ponudbe sprejema uprava lista pod številko 2000.

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

Išče se delavna samostojna

KUHARICA

ki bi tudi prala in likala. Dobi dobro plačo. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod 1804. (Znam. za odgov.)

OVČJO VOLNO

vseh vrst in vsako množino

kupuje po najvišjih cenah

J. GROBELNIK, 1719

Ljubljana, Mestni trg št. 22.

Sprejem

prodajalko in učenko

za svojo manufakturno trgovino. Naslov tvrdke pove upravništvo »Slovenca«, ako se pošlje znamka za odgovor pod št. 1820. 1820

Mostna tehnična in preša za seno

se želi kupiti. Ponudbe s ceno na Josipa Pavlina, Ljubljana, Nova ulica št. 3. 1814

Učiteljica

išče inštrukcij

Poučuje posamezno ali več skupaj. Naslov pove uprava lista pod št. 1797. (Znamka za odgovor.)

V Kamniku, Graben št. 33, se odda s 1823 1. oktobrom v najem

gostilna

s pritliklaml. Natančneje ravnotam.

Kupim v vsaki množini mikano in nemikano

domače predivo

po najvišji ceni. — Ponudbe na: Ivan N. Adamič vrvarna, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. 145,

Gospodična, ki je dovršila trgovski tečaj z odliko, išče mesta, najraje kot

stenografinja

Cenjene ponudbe se prosi na upravo lista pod št. 1794 »Stenografinja«.

Zahvala.

Žalujoči ob bridki izgubi naše dobre hčerke, drage sestre in svakinje, gospodične učiteljice

Fani Stres-ove

zahvaljujemo se za vse dokaze iskrenega sočutja povodom njene smrti, vsem onim, ki so predrago ranjko spremili na zadnji poti, in darovalcem krasnih vencev in šopkov.

1822

Žalujoči ostali.

Potrtega srca naznanjamo žalostno vest, da je naš ljubljani oče, ozir. stari oče, brat in tast, gospod

Josip Lavfižar

posestnik, gostilničar in podžupan na Verju, cerkveni ključar in načelnik ter častni član gasilnega društva v Pirničah

danes 11. septembra v 60. letu starosti, po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika se vrši v torek dne 14. septembra ob 9. uri dopoldne v Smledniku.

Nepozabnega rajnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Verje, dne 11. septembra 1915.

Marija omožena Zajc, Rozalka, Josip, Franc, otroci.

Janez, Šimen, Gregor, Frano, bratje.

Helena omožena Robič, sestra.

Marija Zajc Egidij Zajc vnukinja. svak.

Za takojšnji nastop iščem zanesljivega

skladiščnika

ter

1803

2 učenca

katera že imata nekaj prakse

A. KOLENC, trgovina, Celje.

Christofov učni in vzgojevalni zavod

1718

vpisuje ves september 1915 vsak dan od 12. do 3. ure popoldne v Sodni ul. 1. Najbolje obiskovan, od visoke c. kr. dež. vlade za Kranjsko na znanje vzeti zasebni učni zavod. Gojenke in gojenci tega zavoda pridejo najhitreje k dobremu kruhu.

oooooooooooo

Krajni šolski svet na Jesenicah (Gorenjsko) razpisuje za ondotno šestrazredno ljudsko šolo mesto

šolskega služe,

biti mora oženjen, brez otrok ter več kurjave pri centralni napravi. — Plača po dogovoru. — Šolski sluga ima pravico do prostega stanovanja. 1795

LIMON.

esenca 1 steklenica 1 K odgovarja 10 limonam

1753

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana zraven rotovža.

Št. 1273/m. š. sv.

Razglas.

Na pomožnem oddelku IV. mestne deške ljudske šole se prične šolsko leto 1915/16

dne 16. septembra 1915

s klicanjem sv. Duha in potem z rednim šolskim poukom.

Pouk se bo vršil kakor lani, v prostorih II. mestnega slovenskega otroškega vrtca, kjer se bo vršilo vpisovanje dne 14. in 15. septembra 1915 vselej od 8. do 10. ure dopoldne.

C. kr. mestni šolski svet ljubljanski,

dne 7. septembra 1915.

Hotel „AUSTRIA“

v Slovenski Bistrici na Južnoštajerskem se da v najem s 1. oktobrom t. l. Ponudniki se naj zglašijo pri

Posojilnici v Slovenski Bistrici,

kjer se izvejo natančnejši pogoji.

1798

Tvrdka A. Zankl sinovi, tovarna lakov in barv, c. kr. dvorna dobaviteljica, v Gradcu, Göstingu, Ljubnem, Ljubljani in Trstu,

javlja pretužno vest, da je nje dolgoletni, za njen procvit prezaslužni, edini imejitelj gospod

EMIL ZANKL

v soboto, dne 11. septembra 1915 ob četrť na 9. uro zjutraj preminul.

Pogreb se vrši v ponedeljek, dne 13. septembra 1915 ob polu 6. uri popoldne iz hiše žalosti „Zanklhof“, na Steinfeldsko pokopališče.

V Gradcu, dne 11. septembra 1915.